

ХИПЕРТЕКСТОВАТА АРХИТЕКТУРА НА УНИВЕРСИТЕТА ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (Библиографски – историографски – енциклопедичен мегаресурс за 95 години)

Александра Куманова

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: Разкрит е когнитивен троичен мегамодел на вторично-документално базираните хипертекстове, появили се на белия свят с авторството на сътрудниците на Държавния библиотечарски институт – днес: Университет по библиотекознание и информационни технологии (1930 – 2025). В единна компаративистична панорама е структурирана информационно-търсеща система на библиографските, историографските и енциклопедичните хипертекстове по целия хронотоп в категорията „дълго време“. Предназначението на ресурса е за целите на консолидация на съвременните центрове на информатизацията като парадигмални платформи на информационното – знаниевото общество от ново поколение, предназначени за синергията на университетите, библиотеките, архивите, музеите, галериите. Семантичните устои на социалната информация са изведени в качеството си на системообразуващи за хипертекстовата архитектура. Методологията за изграждането на мегамодела на информатизацията чрез когнитивното хипертекстово информационно моделиране е ризомно-ретикуларна. Обектно-предметната рудиментарност на ресурса е осмислена във вид на знакова система на универсалното хуманитарно знание, генерирана от Българската научна школа по информатизация, корелираща с трите световни школи по хипертекстово информационно моделиране: Западноевропейска, Руска, Англо-американска.

Ключови думи: хипертекстов модел на информатизацията; библиографски-историографски-енциклопедичен дискурс; мегаресурс на УниБИТ за 95 години; информационно-търсеща система

*Не за себе си, а за общите знания това сътворих,
Така също, ПЧЕЛИ, и вие не за себе си създавате мед.*
Конрад Геснер (прев.: А. К.)

ВЪВЕДЕНИЕ (Ментален генезис)

Днес действащата Катедра „Библиотечни науки“ (в год. – и др. назв.: „Библиография“ (1979 – 1992), „Библиография и научна информация“ (1992 – 1997), „Библиотекознание“ (1968 – 1997), „Библиотекознание и библиография“ (1998 – 2008; 2019 – 2022), „Библиотечни науки“ (2008 – 2018; 2023 –) на отбелязващия своята 75-годишнина Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) е първото специализирано учебно научноизследователско звено в библиотечно-информационното образование в България.

Новосъздаденият на 1 ноември 1950 г. **Държавен библиотекарски институт** (ДБИ – в год. – и др. назв.: **Институт по библиотечно дело** – ИБД (1989 – 1992), **Полувисш институт по библиотечно дело** – ПИБД (1993 – 1997), **Колеж по библиотечно дело** – КБД, и **Колеж по библиотекознание и информационни технологии** – КБИТ (1998 – 2003), **Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии** (СВУБИТ, 2004 – 2009), УниБИТ (2010 –) се обръща към поканения за хоноруван преподавател през първата учебна 1950/1951 г. по *специалните* дисциплини библиотекоед-библиограф с международно признание Тодор Боров (1901 – 1993) – директор на Българския библиографски институт (ББИ, 1941 – 1963), с молба да предложи *тези* дисциплини. Живият класик прави не само учебния план (за зимния семестър на учебната 1951/1952 г.), но и план за заседанията за **Катедрата по библиография при ДБИ**.

Т. Боров е автор на безаналоговия *хипертекстов* пътеводител по световна универсална библиография „Пътят към книгите“ (1942; фототип. изд. 2021), корелиращ на своите хомолози в зората на „информационния бум“ – **САЩ, Германия, Великобритания, Чехия, Полша, Италия, Япония, Франция, Русия**, и продължен в УниБИТ: тр. на А. К. по световна универс. библиогр., публ. в **Русия**: 1995, **България**: 2005, 2007, 2017, 2018, 2020, 2023 – 2025, и **Германия**: 2016.

Полувисшият статус на ДБИ насочва Т. Боров към създаване на *специалност* „Библиотекознание и библиография в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ), открита от началото на учебната 1954/1955 г., където Т. Боров води комплекса от дисциплини: *библиотекознание и библиография* (1943 – 1969), продължавайки линията на своя учител Н. Михов (1940 – 1941), преодолявайки стадия на *наваксването* в резултат на историческото ни изоставане, характерен за предходния етап: *библиотекознание* – С. Аргиров (1924 – 1935).

Едва след пет и половина десетилетия става възможно през 2004 г. архитектурът на постнекласическата информационна среда С. Денчев (1953 –) да *отстои, осъществи и завежда* на потомците ДБИ – КБИТ като *висше училище* – СВУБИТ, и след още едно друго половин десетилетие, през 2010 г. – като *университет* – УниБИТ.

МЕТОДОЛОГИЯ (Хипертекстово сито)

Библиотечно-библиографски базираният **хипертекст** (гр.: *hyper* – свръх; лат.: *hypertext*) е кардинален вид на върхово информационно моделиране през ХХІ век в три изражения: **библиография – историография – енциклопедия** – в **сито Б-И-Е**:

Б – библиографски изд. (общи и отраслови);

И – историографски изд.;

Е – енциклопедични изд.; *речници* (в единна система по Г. Шнайдер – G. Schneider).

Фокусираните в юбилейната 75-годишнина на УниБИТ и свързаните с коренището на Катедра „Библиотечни науки“ **хипертекстови справочни ресурси са 340 издания за 95 години**. С монографичния труд на Ц. Цветанов „Училищни и детски библиотеки“ (1930) стартира тази продукция. Обектно-предметната наукометрична рудиментарност на ресурса е разкрита и осмислена във вид на **знакова система на универсалното хуманитарно знание**, генерирана от **Българската научна школа по информатизация**, корелираща с трите световни школи по хипертекстово информационно моделиране: **Западноевропейска, Руска, Англо-американска**.

РЕЗУЛТАТИ (По скалата J. Dewey – С. Денчев – El. Svenonius)

ДБИ и неговата *матерна катедра* полагат **основите на библиотечната и библиографската професия в България**. Разкритият от Т. Боров характер на библиотечната наука като *спомогателна* и *произтичащата от онтологията* квалиметрия на библиотечно-информационното образование (: симбиоза на наука – практика) са в основата на платформата, ориентирана да бъде преподавана от най-добрите специалисти не само в съответните *приложни библиотечно-библиографски области* (нем.: **Fach**), но и в *страната*.

Това се възпроизвежда с още по-голяма сила **след 2002 г.** от наследниците на ДБИ: КБИТ – СВУБИТ – УниБИТ. Катедра „Библиотечни науки“ – в синхрон с другите катедри на висшето учебно заведение – става база за **апробиране и въвеждане на най-съвременните методи на обучение и изследване на библиосферата на световно ниво**, гравитиращи около **кардиналата „Учене чрез правене“ – Learning by Doing (J. Dewey – С. Денчев)**, разчетена в *настоящото изложение* с помощта на **библиографския език (El. Svenonius)**. Тук се реализират иновативните проекти – **първият и единствен в света обобщаващ труд „Увод в хуманитарната библиография“** с два топоса на издаване – София; Санкт Петербург (А. Куманова, 2005 – 2007; нач. публ. 1995 – Русия); базата от данни „**Българските градове през Възраждането**“ (И. Янкова, 2013); **Лабораторията по библиотечни технологии (LibLab)** (К. Александрова, 2013 –), „**Авторскоправна политика на библиотечните и културните институции**“ (Т. Тодорова, 2015)...

ДБИ се създава в ситуация, в която зрее идеята (Т. Боров) да се осигури в едно учебно заведение **комплексната образователна научно-теоретична и практико-приложна подготовка на специалисти по библиотечно-информационно дело**. Архитекти на ДБИ – УниБИТ – автори на първите обобщаващи монографични трудове със **справочно-библиографска тежест от синтагмата на ДИФЕРЕНЦИРАНОТО ПОЗНАНИЕ**, са личности, получили образованието си в **България**, но и специализирали в **чужбина (Италия – Флоренция; Германия – Франкфурт, Кьолн; Русия – Санкт Петербург и др.)**, които стават преподаватели на Института и са свързани и *практически*, и *интелектуално* с **ББИ, Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ), Централната библиотека на БАН (ЦБ на БАН), СУ – Ц. Цветанов, М. Василев,**

Б. Десев, Д. Кършовска, Д. Ганчева-Божинова, В. Младенова, П. Митрани, Б. Паунов, Д. Правдомирова, М. Младенова ... (по година на раждане и хронология на поява на трудовете; съчиненията на последните двама автори клонят към синтагмата на ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО).

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИЯТ СИНТЕЗ на ОТРАСЛОВОТО библиотечно-библиографско знание подготвят **Т. Арабаджиева, С. Кралев, Г. Драганов, Т. Бончева** (Денчев, Куманова, 2020). Цитираният алманах инкорпорира платформата и изд. в 1034 ном. назв. на науч. кн. по повод 10 години Катедра „Библиотечен мениджмънт“ при УниБИТ „Лидерство в библиотечния мениджмънт [: Тр. (2008 – 2018): **И. Янкова, Т. Тодорова, И. Арсенова, М. Аргирова-Герасимова, М. Модева, Р. Василева, Л. Парижкова, Е. Савова, С. Станчева, Д. Стойкова, Т. Тренчева, С. Ефтимова, Ел. Цветкова, К. Планска-Симеонова**]“ (2018; библиогр. ред. С. Ефтимова; науч. рец. С. Денчев, А. Куманова).

ИЗВОДИ/ДИСКУСИЯ (Хипертекстова компаративистика)

I. 1930 – 2025 г.: Персонификация (библиогр. записи на цит. тр. – *вж:* Науч. тр. на УниБИТ – Т. 23 / 2025):

– **библиотековедът, библиографът и книговедът ЦЕНКО ЦВЕТАНОВ** (1904 – 1960), преподавател в ДБИ по **общо библиотекознание и история на библиографията** (1951 – 1960), **директор на ДБИ** (1953 – 1960) – *съч.*: **Б – 7 (1951; 2. изд. 1953); (1951; 2. попр. и разш. изд. 1955; 3. попр. изд. 1960); (1952; 2. попр. изд. 1954); И – 3: (1955; 2. изд. 1957) (1955); Е – 3: (1951; 2. изд. 1953; 3. разш. и прераб. изд. 1961);**

– **библиографът – историк и критик на библиографията, теоретикът на библиофилството БОРИС ДЕСЕВ** (1910 – 1979), преподавател в ДБИ по **обща библиогр., справочно-библиогр. работа и работа с читателя** (1951 – 1979), където *завежда Катедра „Библиография“* (1964 – 1979) – *съч.*: **И – 2: (1976); (1960);**

– **библиотековедът ДОРА КЪРШОВСКА** (1917 – 1997), преподавател в ДБИ по **библ. каталози** (1951 – 1972) – *съч.*: **Б – 1: (1954); И – 4: (1955; 2. прераб. изд. 1961; 3. доп. и прераб. изд. 1965; 4. осн. прераб. изд. 1970);**

– **библиографът и библиотековедът ДОРА ГАНЧЕВА-БОЖИНОВА** (1920 – 1999), преподавател в ДБИ по **комплектуване и организация на библ. фондове** (1950 – 1968) – *съч.*: **Б – 4: (Год. ББИ, 1, 1948); (Год. ББИ, 1, 1948, с. 655 – 680); (1956); (1956); И – 4: (1951; 2. изд. 1953; 3. разш. и прераб. изд. 1961);**

– **библиотековедът – библиограф ВАСИЛКА МЛАДЕНОВА** (1921 – 1994), преподавател в ДБИ по **библ. фондове и каталози** (1961 – 1981) – *съч.*: **И – 1: (1976) (у/ДБИ);**

– **библиотековедът и библиографът ТОДОРКА АРАБАДЖИЕВА** (1926 – 2017), преподавател в ДБИ по **спец. библиогр. (библиогр. по естеств. науки – природни и приложни)** (1967 – 1983) – *съч.*: **Б – 8: (1957); (1959); (1959); (1963); (1966); (1967); Е – 1: (1963);**

– **библиографът и библиотековедът ПЕНКА МИТРАНИ** (1926 –), преподавател в ДБИ по **сравочно-библиогр. работа** (1973 – 1981) – *съч.*: **Е – 1: (1982)**;

– **библиографът, библиографоведът и библиотековедът СТЕФАН КРАЛЕВ** (1927 – 1989), преподавател в ДБИ по **спец. библиогр. (библиогр. на обществ. науки)** – *съч.*: **Б – 1: (1989)**;

– **библиографът на съвременната литература по обществознание и аналитикът на библиографията по естеств. науки (природни и приложни) и библиографоведът ГАНЧО ДРАГАНОВ** (1929 – 2011), преподавател в ДБИ по **спец. библиогр. на природните и приложни науки, където завежда Катедра „Библиография“** (1987 – 1992) – *съч.*: **Б – 4: (1973); (1976); (1977); (1980)**;

– **библиографът и библиографоведът ДОНКА ПРАВДОМИРОВА** (1944 –), преподавател в ДБИ – УниБИТ по **теор. и ист. на библиогр., нац. библиогр., документ. източници, перс. библиогр., анотиране на докум., организация на библиогр. дейност** (1987 – 2012), където завежда катедрите **„Библиография и научна информация“** (1992 – 1997) и **„Библиотекознание и библиография“** (2005 – 2008) – *съч.*: **Б – 8: (1981); (1983); (2000); (2005); (2006); (2024)**;

– **библиотековедът, историкът на библиотеките и библиографът МАРИЯ МЛАДЕНОВА** (1945 – 2020), преподавател в ДБИ – УниБИТ по **библиотекозн., ист. на библ., каталогизация и класификация на докум., библ. етика** (1972 – 2014), където завежда Катедра **„Библиотекознание“** (1992 – 1997) и е **зам.-директор на ПИБД** (1992 – 1994); **първи декан на Факултета по библиолог., информ. системи и обществ. комуникации на СВУБИТ** (в год. – и др. назв.; *дн.*: Факултет по библиотекознание и културно наследство) (2004 – 2008); *гл. секр. по научноизслед. работа и разв. на акад. състав на СВУБИТ – УниБИТ* (2008 – 2010) – *съч.*: **Б – 7: (1974); (1999); (2004); (2014); (2014); (2014); (2016)**.

II. 2020 – 2025 г.: В алманаха на УниБИТ (Денчев, Куманова 2020) от включените **21 биобиблиографски персоналии**, подредени по *азб. ред* на *фамилните имена*, – **К. Александрова (КА); Т. Арабаджиева (ТА); М. Борисова (МБ); Н. Василев (НВ); Г. Драганов (ГД); М. Енчева (МЕ); С. Ефимова (СЕ); В. Загорев (ВЗ); П. Златкова (ПЗ); Н. Костова (НК); Р. Кръстева (РК); А. Куманова (АК); М. Младенова (ММ); П. Муканова (ПМ); Д. Правдомирова (ДП); Е. Русинова (ЕР); Ю. Савова (ЮС); Д. Стойкова (ДС); Т. Тодорова (ТТ); И. Цветанска (ИЦ); И. Янкова (ИЯ)** – 19 от тези персоналии са **автобиобиблиогр.** От тях 13 са дело на действащи към 2020 г. преподаватели в Катедра **„Библиотекознание и библиография“**; 2 – на приключили в Катедрата трудовия си стаж: **ММ, ДП**; 4 са плод на действащи към този момент преподаватели в обособилата се от **матерната** през 2008 г. Катедра **„Библиотечен мениджмънт и архивистика“** (тогава: Катедра **„Библиотечен мениджмънт“**): **СЕ**,

ДС, ТТ, ИЯ. Две (2) биобиблиогр. – на ТА, ГД – са дело на съст. на изд. (НК), доп. от А. К. Основната част – 17 – от вкл. автобиобиблиогр. са с intentio: пълни. Две (2) от представените автобиобиблиогр. – на НВ, АК – са силно подборни, което е във връзка с високата публикационна активност на авт. Публ. на НВ и лит. за него наброяват над 5300 ном. назв. – 390 загл. по [7.] подборно изд. **2021**, а на АК – 7822 ном. назв. по 6. изд. **2024**. Тези високи количествени данни са резултат от обстоятелството, че и двамата авт. са **научни редактори и рецензенти на 4875 науч. публ. на студенти и докторанти**, осъществени към 23.05.2025 г.):

- НЕЛИ КОСТОВА – съч.: Б – 4: (1988); (1989); (2008); (2016);
- ИВАНКА ЯНКОВА – съч.: Б – 2: (1988); (2013);
- АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА – съч.: Б – 34: (1989); (1992) (1994); (1994); (2004); (2005); (2014; 2. прераб. и доп. изд. **2016**; 3. прераб. и доп. изд. **2017**; 4. прераб. и доп. изд. **2018**); (2015); (2017; 2. изд.: УниБИТ **2017**; 3. изд.: Стол. б-ка **2017**); (2018); (2018; 1. изд. **2014**; 2. прераб. и доп. изд. **2016**; 3. прераб. и доп. изд. **2017**) I. (1954) (Ново изд. 1. изд. **2022**); (2021); II. (Ново 8. изд. 1. изд. **2008**; 2. изд. **2008**; 3. изд. **2014**; 4. изд. **2022**; 5. изд. **2023**; 6. изд. **2023**; 7. изд. **2024**); III. (6. изд. 1. изд. **2014**; 2. изд. **2016**; 3. изд. **2017**; 4. изд. **2018**; 5. изд. **2020**) (2024); И – 6: (2005); (2011; ново изд. **2022**); (2012); (2014); (2014); Е – 24: (2017); (2018; New ed.: St. St. Cyril and Methodius Nat. Library, **2018**; New ed.: Sofia City Library, **2018**); (2013; Ново е-изд. **2018**); (2014; Ново е-изд. **2015**; Ново е-изд. **2018**); (2015; Ново е-изд. **2016**; Ново е-изд. **2018**); (2024); (2019); (2020); (2020); ([НБКМ] **2020**; ново изд. [Стол. библ.] **2020**); (2023; ново изд. **2024**); (2023); (2024); (4. изд. **2025**. 1. изд. **2023**; 2. изд. **2024**; 3. изд. **2025**);
- ТАНЯ ТОДОРОВА – съч.: Б – 1: (2010);
- НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ – съч.: Е – 4: (2013; ново е-изд. **2018**); (2014; ново е-изд. **2015**; ново е-изд. **2018**); (2015; ново е-изд. **2016**; ново е-изд. **2018**); (2024).

III. 2010 – 2017 г.: Речници

Отсъстват специализирани монографични публ. в синтагмата на **диференцираното познание**.

Монографичните изд. на речници се появяват в синтагмата на **интердисциплинарното познание**, емблематизирайки я чрез международни колективи – жива среща на **Българската школа на информатизацията със Западноевропейската, Руската и Англо-американската**, създава в УниБИТ първата пермутационна трилингва в библиотекознанието на XXI век: АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА – съч.: Е – 1: (2010; ново е-изд. **2017**).

IV. 1930 – 2025 г.: Монографии с информационно-търсещи системи:

- ЦЕНКО ЦВЕТАНОВ: (1930); (1952);
- ВАСИЛКА МЛАДЕНОВА: (1954);
- НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ: (1990); (2000); (2004);

- **МАРИЯ МЛАДЕНОВА:** (1994); (1996); (1996); (2007);
- **АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:** (1995) Изд. – първо в Център. и Изт. Европа по хуманит. знание (религия – изкуство наука), което отсъства в класификац. на познание в тези страни през втор. пол. на XX век, създа. като **моногр.** и признато за **курс от лекции** на Санктпетербургск. акад. на култура, като влиза не само в уч. прогр. и планове, но и в докторантск. минимум; (1995); (2004); (2005); (2005); (2006); (2007) (изд. на СВУБИТ – България и Санктпетербургск. държ. унив. по култура – Русия; (2007); (2012); (2012); (2012); (2014; ново 2. е-изд. 2015; ново 3. доп. е-изд. 2016; ново 4. изд. 2024). Кн. се изд. със съдействието на Култ. представителство към Посолството на Ислямска Републ. Иран в Републ. България; (2023; ново изд. 2024); (2023); (2024); (4. изд. 1. изд. 2023; 2. изд. 2024; 3. изд. 2025) (2025);
- **ДОБРИНКА СТОЙКОВА:** (2000);
- **ДОНКА ПРАВДОМИРОВА:** (2001); (2001); (2010); (2019);
- **ИВАНКА ЯНКОВА:** (2002); (2004; 2. прераб. изд. 2007); (2004); (2004); (2007); (2008); (2009); (2010); (2013);
- **ЕВГЕНИЯ РУСИНОВА:** (2003);
- **НЕЛИ КОСТОВА:** (2006); (2014); (2014);
- **ТАНЯ ТОДОРОВА:** (2010; 2. изд. 2017); (2010); (2014); (2017);
- **КРАСИМИРА АЛЕКСАНДРОВА:** (2013); (2014); (2015);
- **ЮЛИЯ САВОВА:** (2013);
- **ВАСИЛ ЗАГОРОВ:** (2014); (2014); (2014); (2014); (2019);
- **РОСИЦА КРЪСТЕВА:** (2015);
- **МАРИНА ЕНЧЕВА:** (2018);
- **РУМЕЛИНА ВАСИЛЕВА:** (2023); „Научни бази данни и платформи“ (2024).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ (Парадигмално когнитивно декодиране)

На **свързаните с коренището на Катедра „Библиотечни науки“** принадлежи авторството на появилите се в периода от **95 години (1930 – 2025)** **340 книги към 1.11.2025 г. по библиотечно-информационно дело със справочна тежест – библиографски, историографски, енциклопедични. 30 от тях са от синтагмата на ДИФЕРЕНЦИРАНОТО познание, трансформираща се в синтагма на ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО. Синтезира се цяла фаза на научно-практическо осмисляне на библиотечно-библиографската теория и практика, и със следващите изд. на цит. загл. се достига до 42 публ., от които: 7 кн. – 2 общи справочника и 5 изд. уч. лит., получават общо 12 изд.: осем (8) от общ. и отрасл. справочници принадлежат на петима (5) авт. (Д. Г.-Б., Ц. Ц., Д. К., П. М.); четири (4) от монографиите – дело на двама (2) авт. (Ц. Ц., В. М.); седемнадесет (17) загл. на уч. лит. в разл. изд. носят авт. на осем (8) преподаватели (Д. Г.-Б., Ц. Ц., М. В., Д. К., Б. Д., В. М., Б. П., П. М.); едно (1) загл. на биобиблиография (моногр. със справ. апарат, публ. в период. изд.) – дело на един (1) преподавател (Д. Г.-Б.). 298 кн. (3 от тях са**

под печ. (2025): сер. „Факлоносци“: NN 39-41; разпред. по год. на публ. – *вж.*: *Тр. на СНО при УниБИТ* – Т. 21 – перспект. публ. 2026) – **от ИНТЕРДИС-ЦИПЛИНАРНИТЕ ускорени измерения на информационно моделиране и клонящите към тях творби: библиографски изразения с авт. 19 преподаватели: К. А., Т. А., Н. В., Р. В., Г. Д., М. Е., С. Е., В. З., Н. К., Р. К., А. К., М. М., П. М., Д. П., Е. Р., Ю. С., Д. С., Т. Т., И. Я. Погранични между двете синтагми са общите и отрасл. справочници на две (2) персоналии: Т. А., Г. Д. (цит. 19 + 2 биобиблиографии не са включени в библиометричния профил тук, тъй като не са монографични публ.).**

В хронотопа 1930 – 2025 са и **нови видове изд.**: 1. *речниците* (А. К.); 2. *науч. сб. Festschrift: „GLORIA...“* (2016) и *„LICHT...!“* (2022) (Н. В., А. К.); 3. *автобиобиблиографиите* (А. Т.-Балан – 1954; 2022, 2024; А. К. – разл. г. на публ. – ново 8. изд. 2024; следва ято публ. под библиогр. ред. на А. К.); 4. *науч. дневници* (А. К.): по света – дело на *международни институции*, а в *УниБИТ* – *персонифицирани и уч. лит.*

Чрез *инструментарнума на библиографския език de visu* е структурирана на **ИНФОРМАЦИОННО-ТЪРСЕЩА СИСТЕМА** на *библиографските (Б) – историографските (И) – енциклопедичните (Е) ХИПЕРТЕКСТОВЕ* на **ДБИ – УниБИТ**, с което са:

1) **преодолени противопоставянията на институциите в библиосферата;**

2) **оценени хипертекстовете на ДБИ – УниБИТ – първата в страната институция за комплексно многостепенно образование по информатизацията;**

3) **разкрити ролите за създаването на ДБИ – УниБИТ:**

I. **Н. Михов – Т. Боров (ББИ): семе, връх и мярка за информационното моделиране, и**

II. **С. Денчев (УниБИТ): консолидация на информационната среда със световната наука и практика (Западноевропейска, Руска, Англо-американска школи по информатизация) във връзка с: ББИ, НБКМ, ЦБ на БАН, СУ.**

ЛИТЕРАТУРА

ДЕНЧЕВ, С.; КУМАНОВА А., 2020. Paradigma infinitas. *Катедра библиотекознание и библиография: Алманах*. София: За буквите – О писменехъ, с. 355 – 538.

REFERENCES

DENCHEV, S.; KUMANOVA, A., 2020. Paradigma infinitas. *Katedra bibliotekoznanie i bibliografia: Almanah*. Sofia: Za bukвите – O pismeneh. pp. 355 – 538.

HYPERTEXT ARCHITECTURE OF THE UNIVERSITY OF LIBRARY STUDIES AND INFORMATION TECHNOLOGIES

*(Bibliographical – historiographical –
encyclopaedic mega resource for 95 years)*

Abstract: Revealed is a cognitive triple megamodel of the secondary-documental based hyper texts appeared by the authorship of the collaborators of the State Library Institute – today: University of Library Studies and Information Technologies (1930 – 2025). In the general comparative panorama was structured an information-retrieval system of the bibliographical, historiographical and encyclopaedic hyper texts on the whole chronotope of the category long time. The purpose of the resource is for the aims of the consolidation of the modern centers of informatization as a paradigmatic platforms of the information – knowledge society of a new generation, designed for the synergy of the universities, libraries, archives, museums, galleries. The semantic basis of the social information are promoted as systematical for the hypertextual architecture. The methodology of the building of the megamodel of the informatization through the cognitive hypertext information modeling is rhizome-reticular. The objective fundamentality of the resource was rationalized as a semiotic system of the universal humanitarian knowledge generated by the Bulgarian scientific school of informatization, correlated to the three world schools of the hypertext information modeling: West European, Russian, Anglo-American.

Keywords: hypertext model of the informatization; bibliographical-historiographical-encyclopaedic discourse; megaresource of ULSIT for 95 years: information-retrieval system

Prof. DSc Alexandra Kumanova

ORCID 0000-0002-6227-247X, WoS, SCOPUS ID 57217853142

University of Library Studies and Information Technologies

Sofia, Bulgaria

E-mail: a.kumanova@unibit.bg